

**“Statistika xəbərləri” elmi-praktik
jurnalının redaksiya heyəti**

Baş redaktor

Sakit YAQUBOV

iqtisad elmləri doktoru, professor

Redaksiya heyəti:

Ziyad SƏMƏDZADƏ

iqtisad elmləri doktoru, professor
Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının həqiqi üzvü

Şahin SADIQOV

iqtisad elmləri doktoru, professor

Ədalət MURADOV

iqtisad elmləri doktoru, professor

Vahid NOVRUZOV

iqtisad elmləri doktoru, professor

Nazim İMANOV

iqtisad elmləri doktoru, professor

Süleyman QASIMOV

iqtisad elmləri doktoru, professor

Səlim MÜSLÜMOV

iqtisad elmləri doktoru, professor

Tahir BUDAQOV

tibb üzrə fəlsəfə doktoru

Azər ƏMİRASLANOV

iqtisad üzrə fəlsəfə doktoru

Mehman TAĞIYEV

iqtisad üzrə fəlsəfə doktoru

Saleh MÖVLAMOV

iqtisad üzrə fəlsəfə doktoru

Aleksey PONOMARENKO

iqtisad elmləri namizədi, dosent

Roumen VESSELİNOV

iqtisad üzrə fəlsəfə doktoru, dosent

Alxan MANSUROV

məsul katib

**“Statistika xəbərləri” elmi-praktik jurnalının
rubrikaları**

Statistikanın inkişaf
strategiyası
və taktikası

Statistik təsnifatlar,
standartlar və
registrlər

Statistik müşahidə
metodları

Statistik məlumatların
toplanması, işlənməsi,
saxlanması və yayıl-
ması texnologiyası

İnformasiya şəbəkəsi,
məlumat bazası,
məlumat bankları

Statistik informasiya
sisteminin
təkmilləşdirilməsi

Milli Hesablar
Sistemi

Statistik tədqiqatlar

Statistika sahəsində
beynəlxalq əməkdaşlıq

Statistika:
xronika, informasiya

Bibliografiya:
yeni nəşrlər

Oxucuların rəy
və təklifləri

Statistika:
rəsmi sənədlər

Statistika:
metodoloji təminat
(metodoloji əlavələr)

Statistika:
faktlar və proqnozlar
(statistik əlavələr)

CONTENT

səh.

ECONOMIC-STATISTICAL RESEARCHES

Bayali Atashov

Current aspects of statistical analysis of insurance activity in Azerbaijan..... 4

Nizami Kazimov, Zulfugar Magerramov

Statistical analysis of the structure of agricultural land..... 14

Ilgar Valiyev

Sustainable Development Goals and statistics of water scarcity..... 21

Orkhan Ahmadov

The role of state regulation of the economy in stabilizing inflation in Azerbaijan..... 29

Aytan Shukurova

Formation and main trends of development of agrarian..... 37

Aygun Hajiyeva

Impact of the development of entrepreneurship on business environment..... 47

THEORY AND METHODOLOGY

Saleh Movlamov

Transformation of statistics into digital technology..... 54

Namig Namazov

Training portal of digital statistics..... 61

Orkhan Sadıgov

Modern challenges in oil revenue management..... 59

Elkhan Amiralıyev

New models of financing in higher education system: world experience and Azerbaijan..... 77

THE INDICATORS CONCERNING SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT OF THE COUNTRY ON JANUARY-SEPTEMBER OF 2019 OUTCOMES

Macroeconomic indicators..... 83

Gross Domestic Product manufacturing..... 85

Fixed capital allocations for the financial sources..... 85

The value of fixed capital allocations for the fields of economy..... 86

Structure of the retail trade circulation according to the products..... 87

Credit investment to the economy..... 87

Revenues of the state budget..... 87

Expenses of the state budget..... 88

Freight turnover in the transport sector, million ton-km..... 88

Passenger turnover in the transport sector, million passengers-km..... 89

Foreign trade indicators of Azerbaijan with the partner countries..... 89

All important types of exported products..... 90

All important types of imported products..... 91

The title-alphabetical list of articles published in "Statistics News" in 2019..... 92

Rules for presentation of articles..... 94

UOT: 336.71

DOI: 10.338.70/1012-1211-2019-4-2550

AZƏRBAYCANDA SIĞORTA FƏALİYYƏTİNİN STATİSTİK TƏHLİLİNİN MÜASİR ASPEKTLƏRİ

Bayalı Ataşov

Azərbaycan Kooperasiya Universitetinin

Elm və innovasiyalar üzrə prorektoru, Əməkdar elm xadimi, i.e.d, professor

AZ1106, Bakı şəhəri, Nərimanov rayonu, Nəcəf Nərimanov küç.93

e-poçt: bayali.ataшов@mail.ru

Açar sözlər: sığorta fəaliyyəti, sığorta bazarı, sığorta statistikas, sığorta fəaliyyətinin statistik təhlili, sığorta bazarının statistik təhlili, sığorta fəaliyyətinin müasir aspektləri, sığorta bazarının inkişaf perspektivləri, sığorta statistikasının təkmilləşdirilməsi istiqamətləri.

Ключевые слова: страховая деятельность, рынок страхования, статистика страхования, статистический анализ страховой деятельности, статистический анализ рынка страхования, современные аспекты страховой деятельности, перспективы развития рынка страхования, пути совершенствования статистики страхования.

Keywords: insurance activity, insurance market, insurance statistics, statistical analysis of insurance activity, statistical analysis of insurance market, modern aspects of insurance activity, prospects of insurance market development, ways to improve insurance statistics.

Bayalı Ataşov

Current aspects of statistical analysis of insurance activity in Azerbaijan

Summary

Modern aspects of statistical analysis of insurance activity in Azerbaijan are explored in the article. The total assets, the number of insurance contracts and their distribution by classes of acting insurance organizations in the country are also studied. General analysis of insurance revenues and insurance payments under insurance contracts are analyzed then. The total amounts of compulsory and voluntary insurance payments, income from life and property insurance, the share of reinsurers in insurance reserves and assets of insurance companies are statistically analyzed in the end of the article. Problems and proposals on modern aspects of statistical analysis of insurance activity in Azerbaijan are given.

Ədəbiyyat

1. “Sığorta haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu. Bakı, 5 yanvar 1993-cü il. № 437.
2. “Tibbi sığorta haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu. Bakı şəhəri, 28 oktyabr 1999-cu il. № 725.
3. “Sığorta fəaliyyəti haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu. Bakı, 25 dekabr 2007-ci il, №519-IIIQ.
4. “Sığorta fəaliyyəti haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2007-ci il 25 dekabr tarixli 519- IIIQ nömrəli Qanununun tətbiq edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı. Bakı şəhəri, 13 mart 2008-ci il. No 735.
5. “İcbari sığorta haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu. Bakı, 24 iyun 2011-ci il, №165-IVQ.
6. “İşsizlik sığortası haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu. Bakı, 30 iyun 2017-ci il. №765-VQ.
7. Sığortaçıların investisiya əməliyyatları ilə bağlı Qaydalar. Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin 21 dekabr 2012-ci il tarixli Q-11 №-li kollegiya qərarı ilə təsdiq edilmişdir.

8. 2018-ci il yanvar-dekabr ayları üzrə hesablanmış haqları və sığorta ödənişləri haqqında məlumat (təcili məlumatlar əsasında; sığorta sinifləri üzrə). Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası. <https://www.fimsa.az>.
9. А.П.Петров, Т.О.Дюкина. Статистические показатели в системе анализа страхового рынка // Инновации. 2012. №6 (164).
10. В.Х.Атаşов, Ə.Ə.Əлəkbəров, N.N.Xudiyev. Sığorta işi. Bakı-2018. “Kooperasiya” nəşriyyatı.
11. Azərbaycan Respublikasında maliyyə xidmətlərinin inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 6 dekabr tarixi Fərmanı ilə təsdiq edilmişdir. Bakı-2016.
12. N.S.Əyyubova, N.R.Cəlilova. Azərbaycanda sığorta bazarının inkişaf istiqamətlərinin statistik təhlili // Bakı Universitetinin Xəbərləri. №2, 2010, səh. 99-106.
13. E.A.Əliyev. Sığortanın mahiyyəti, tarixi aspektləri və onun nəzəri əsasları //“Kooperasiya” elmi-praktiki jurnalı. №3 (46), 2017.
14. S.A.Zamanova. Sığorta işinin dövlət tənzimlənməsi problemləri. Dissertasiyasının avtoreferatı. Bakı-2016.
15. X.F.Muradova. Azərbaycan Respublikasında sığorta bazarının statistik təhlili və qiymətləndirilməsi. Dissertasiyasının avtoreferatı. Bakı-2018
16. N.C.İmanov. Azərbaycanda sığorta fəaliyyəti və onun tənzimlənməsi problemləri. Dissertasiyasının avtoreferatı. Bakı-2011.
17. Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika Komitəsinin rəsmi internet saytı. <http://www.stat.gov.az>

Məqalə redaksiyaya daxil olmuşdur: 22.10.2019

Təkrar işlənməyə göndərilmişdir: 31.10.2019

Çap üçün qəbul olunmuşdur: 04.11.2019

KƏND TƏSƏRRÜFATI TƏYİNATLI TORPAQLARIN STRUKTURUNUN STATİSTİK TƏHLİLİ

Nizami Kazimov

Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti

Ümumi əkinçilik, Genetika və Seleksiya kafedrasının baş müəllimi, a.e.f.d

AZ 2000, Gəncə şəhəri, Atatürk prospekti 450

e-poçt:knizami70@gmail.com

Zülfüqar Məhərrəmov

Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika Komitəsinin

Samux Rayon Statistika İdarəsinin aparıcı məsləhətçisi

AZ 5100, Samux şəhəri, Heydər Əliyev prospekti 44

e-poçt:zulfubey@mail.ru

Açar sözlər: kənd təsərrüfatı təyinətli torpaqlar, torpaq fondu, torpaqların struktur dinamikası, torpaqların eroziyası, meşələrin qırılması.

Ключевые слова: земли сельскохозяйственного назначения, земельный фонд, структурная динамика почв, эрозия земель, вырубка лесов.

Keywords: agricultural land, land fund, soil structural dynamics, land erosion, forest destruction.

Nizami Kazimov, Zulfugar Magerramov

Statistical analysis of the structure of agricultural land

Summary

The article provides a statistical analysis of the agricultural lands of Azerbaijan for the period 1991-2018. The analysis of land use on a scientific basis was conducted, and the issues of attracting agricultural land for processing were also investigated. It is shown that, land reserves of Azerbaijan should not be considered as an inexhaustible source. Land reserves are limited, and their protection is crucial for the present and future security of our country. The article also analyzed and made proposals for the effective use of land.

Ədəbiyyat

1. Azərbaycan Respublikası Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin rəsmi internet saytı. <http://www.agro.gov.az>
2. Azərbaycan Respublikası İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Əmlak Məsələləri Dövlət Xidmətinin məlumatları. Bakı-5 mart. AZƏRTAC.
3. https://az.wikipedia.org/wiki/Torpaq_fondunun_mülkiyyət_növləri
4. Azərbaycan Respublikasının Torpaq Məcəlləsi-E-qanun: www.e-qanun.az/code/6
5. Azərbaycanın Kənd Təsərrüfatı. Statistik məcmuə-2018. Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika Komitəsi. Bakı-2018.
6. Azərbaycan Coğrafiya Cəmiyyəti. gsaz.az/articles/view/81/Azarbaycan-torpaqlari.
7. Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika Komitəsinin rəsmi internet saytı: <https://www.stat.gov.az>.
8. USAİD. 2007
9. A.H.Vəliyev. Torpaq ehtiyatlarından səmərəli istifadə. Azərbaycanın İqtisadi və Sosial Araşdırmalar Jurnalı. 2015 №3
10. Zal R. Land degradation and its impact on food And other resources (Food and Natural Resources) ed. Pimmen tel. D. San Dieqo, 1991.

11. Л.Г.Моисейкина, Е.С.Дарда. Статистический анализ структуры земель сельскохозяйственного назначения. Экономика. Статистика и Информатика 91. № 6, 2015.
12. Respublika qəzeti. 2014-3 iyul. səh. 6
13. Azərbaycan Meliorasiya və su təsərrüfatı Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin rəsmi saytı. www.mst.gov.az.
14. Дэвид Р. Монтгомери. Почва. Эрозия цивилизаций. ФАО, стр.434, 2015
15. “Torpaq islahatı haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanunu. 1996, 16 iyul.
16. Azərbaycanın Kənd Təsərrüfatı. Statistik məcmuə-2019. Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika Komitəsi. Bakı-2019.

Məqalə redaksiyaya daxil olmuşdur: 07.06.2019

Təkrar işlənməyə göndərilmişdir: 11.06.2019

Çap üçün qəbul olunmuşdur: 10.09.2019

DAYANIQLI İNKİŞAF MƏQSƏDLƏRİ VƏ SU QITLIĞI STATİSTİKASI

İlqar Vəliyev

*Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika Komitəsi
Energetika və ətraf mühit statistikasi şöbəsinin sektor müdiri
AZ 1136, Bakı şəhəri, İnşaatçılar prospekti 81,
e-poçt: ilgarv@azstat.org*

Açar sözlər: qlobal problemlər, su qıtlığı, su təhlükəsizliyi, su ehtiyatları, su təchizatı, şirin su ekosistemləri, təbii mənbələrdən suyun götürülməsi, su istehlakı, su itkiləri, suya ekoloji tələbat, ekoloji axım səviyyəsi, DİM-in 6.4.2-ci göstəricisi, su yükünün səviyyəsi, TRWR, TFWW, EFR.

Ключевые слова: глобальные проблемы, дефицит воды, водная безопасность, водные ресурсы, водоснабжение, пресноводные экосистемы, забор воды из природных источников, потребление воды, потери воды, экологические требования к воде, уровень экологического потока, показатель 6.4.2 по ЦУР, уровень водного стресса, TRWR, TFWW, EFR.

Keywords: global problems, water scarcity, water security, water resources, water supply, freshwater ecosystems, water withdrawal from natural sources, water consumption, water losses, environmental water requirements, environmental flow rate, SDG indicator 6.4.2 - Level of water stress, TRWR, TFWW, EFR.

Ilgar Valiyev

Sustainable Development Goals and statistics of water scarcity

Summary

The article presented information about water scarcity, one of the most pressing issues of our time, for assessment of the level of water scarcity the methodology of calculation of indicator “6.4.2. Level of water stress: freshwater withdrawal as a proportion of available freshwater resources” on “Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development” was explained, dynamics of “Level of water stress” in the country for 2005-2018 was assessed based on official statistics, different factors affecting the level of the indicator reviewed were analyzed, international comparisons were made.

Ədəbiyyat

1. Su qıtlığı. https://az.wikipedia.org/wiki/Su_qıtlığı.
2. Дефицит воды – одна из величайших проблем нашего времени. <http://www.fao.org/zhc/detail-events/ru/c/880892/>.
3. Ə.Нəbibbəyli. Su diplomatiyası. <http://newtimes.az/az/reasons/1385/>.
4. Jenevyev Belmeyker, Tara MakAyzek, Sindi Druker, Larri Onq. The Epoch Times (ABŞ), 04.01.2017. Bəşəriyyət yeni fəlakət qarşısında: Su ehtiyatları sürətlə tükənir. <http://strateq.az/arashdirma/129461>.
5. K.Markelov. Водные войны или водная экономика? <https://cyrillitsa.ru/foresight/18186-vodnye-vojny-ili-vodnaya-ehkonomika.html>.
6. Дефицит пресной воды в странах мира. Справка. <https://ria.ru/20100322/215718166.html>.
7. SDG Indicator 6.4.2 – Level of water stress. www.fao.org/elearning.
8. Indicator 6.4.2: Level of water stress: freshwater withdrawal as a proportion of available freshwater resources. <https://unstats.un.org/sdgs/metadata/>.

9. Giorgi Kvinikadze. SDG Indicators 6.4.1 and 6.4.2. Awareness raising/training workshop “SDG Indicators under FAO Custodianship”. September 26-28. Baku.
10. <http://www.fao.org/nr/water/aquastat/data/query/index.html?lang=en>
11. Нехватка питьевой воды в мире. <https://nayada.dp.ua/news/problemy-pitevoj-vody>.
12. www.un.org/millenniumgoals/bkgd.shtml
13. <http://www.iwmi.cgiar.org/resources/models-and-software/environmental-flow-calculators/>
14. <http://www.fao.org/3/a-bc818e.pdf>.

Məqalə redaksiyaya daxil olmuşdur: 29.08.2019

Təkrar işlənməyə göndərilmişdir: 09.09.2019

Çap üçün qəbul olunmuşdur: 04.11.2019

AZƏRBAYCANDA İNFLYASIYANIN SABİT SAXLANMASINDA İQTİSADİYYATIN DÖVLƏT TƏNZİMLƏNMƏSİNİN ROLU

Orxan Əhmədov

Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika Komitəsi

Qiymət statistikasının şöbəsinin baş məsləhətçisi

AZ 1136, Bakı şəhəri, İnşaatçılar prospekti 81

e-poçt: orkhan.ahmadov@stat.gov.az

Açar sözlər: istehlak qiymətləri indeksi, inflyasiya, deflyasiya, milli gəlir, antiinflyasiya siyasəti, devalvasiya, pulun alıcılıq qabiliyyəti, denominasiya, iqtisadi artım, tələb, təklif, işsizlik, məşğulluq, uçot dərəcəsi, büdcə kəsiri, dövlət büdcəsinin xərcləri, pul emissiyası, fiskal siyasət.

Ключевые слова: индекс потребительских цен, инфляция, дефляция, национальный доход, антиинфляционная политика, девальвация, покупательная способность денег, деноминация, экономический рост, спрос, предложение, безработица, занятость, учетная ставка, дефицит бюджета, расходы государственного бюджета, эмиссия денег, фискальная политика.

Keywords: consumer price index, inflation, deflation, national income, anti-inflation policy, devaluation, purchasing power of money, denomination, economic growth, demand, supply, unemployment, employment, accounting rate, the budget deficit, state budget expenditures, money emission, fiscal policy.

Orkhan Ahmadov

The role of state regulation of the economy in stabilizing inflation in Azerbaijan Summary

The article highlights the inflation and its negative impact on the economy, the theoretical and practical aspects of anti-inflation measures, the measures taken to prevent inflation in Azerbaijan, the legal framework and the progress made in this area. The impact of the global economic crises on the price dynamics in Azerbaijan and ways to address this impact have been explored. It has been shown that ensuring price stability will help to achieve the strategic objectives set by strengthening macroeconomic stability in the country. For this purpose, the maintenance of stable prices as one of the main directions of the state regulation of the economy should always be in the focus of attention and timely prevention of inflation risks.

Ədəbiyyat

1. Azərbaycanca qiymətlər. Statistik məcmuə-2019. Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika Komitəsi. Bakı-2019.
2. Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika Komitəsinin rəsmi internet saytı: <http://www.stat.gov.az/>
3. Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankının rəsmi internet saytı: <https://www.cbar.az>
4. T.S.Vəliyev. İqtisadi nəzəriyyə. Bakı-1999.
5. F.Rəsulov, Q.İbadoğlu. “İqtisadiyyatın əsasları”. Bakı-2004.
6. T.Quliyev. “İnflyasiyanın anatomiyası”. Bakı-2006.
7. Qriqori Menkyu. Ekonomiksin əsasları. 2007.
8. A.Şəkəraliyev. “Dövlətin iqtisadi siyasəti: Reallıqlar və Perspektivlər”. Bakı-2009
9. Elçin Süleymanov, Ayaz Zeynalov. “Qlobal Maliyyə Böhranının Azərbaycan İqtisadiyyatına təsiri”. (SSRN Electronic Journal), 2009.

10. “Azərbaycan Respublikasının milli iqtisadiyyat perspektivi üzrə Strateji Yol Xəritəsi” haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı. 2016-cı il 6 dekabr.
11. “Tənzimlənən qiymətlər haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu. <http://www.e-qanun.az/framework/2335>. Bakı-2003.

Məqalə redaksiyaya daxil olmuşdur: 02.10.2019

Təkrar işlənməyə göndərilmişdir: 08.10.2019

Çap üçün qəbul olunmuşdur: 06.11.2019

AZƏRBAYCANDA AQRAR VƏ ƏRZAQ MƏHSULLARI BAZARININ FORMALAŞMASI VƏ İNKİŞAFININ ƏSAS MEYİLLƏRİ

Aytan Şükürova

Azərbaycan Kooperasiya Universiteti

İnformatika və ümumi texniki fənlər kafedrasının baş müəllimi, dissertant

AZ 1106, Bakı şəhəri, Nəcəf Nərimanov küçəsi 93

e-poçt: shukurovaayten@mail.ru

Açar sözlər: kənd təsərrüfatı, aqrar-sənaye kompleksi, ümumi məhsul, əmtəlik məhsul, aqrar bazar, bazar infrastrukturunu, ərzaq bazarı, məhsulun reallaşdırılması, satış, aqropark, dövlət tədarükü, logistika.

Ключевые слова: сельское хозяйство, агропромышленный комплекс, валовая продукция, товарная продукция, аграрный рынок, рыночная инфраструктура, продовольственный рынок, реализация продукции, сбыт, агропарк, госзакупки, логистика.

Keywords: agriculture, agro-industrial complex, gross product, commercial product, agrarian market, market infrastructure, food market, product realization, sale, agrarian park, government purchase, logistics.

Aytan Shukurova

Formation and main trends of development of agrarian and food products in Azerbaijan

Summary

Formation of agrarian and food products and its essential conditions, commercial product, sale and main trends of development of agrarian market have been analyzed in the article. The level of self-sufficiency of the country population in agricultural and food products, volume of production and consumption, and also the selection of effective channel of product realization have been scientifically rationalized in the article. The article also investigated and proposed specific results based on rich statistics and practical analyzes of the composition and structure of the agrarian market of marketing point of view, sales policy, producer price, level of satisfied demand, transaction costs, and other issues.

Ədəbiyyat

1. B.Ataşov. Aqrar sahədə struktur və səmərəlilik problemləri. (Nəzəriyyə və praktika) Kooperasiya nəşriyyatı. Monoqrafiya. Bakı-2017.
2. Azərbaycanın kənd təsərrüfatı-2018. Statistik məcmuə. Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika Komitəsi. Bakı-2018
3. azert.az >xeber/oten-il-08.06.2018
4. Vikidalka.ru>4-3153 html.
5. “Ərzaq məhsullarının tədarükü və təchizatı” ASC. Tədarük və təchizat. Bülleten № 1, 2017. www.tedaruk.gov.az.
6. H.A.Xəlilov. Aqrar İqisadiyyatda sistem transformasiyaları və modernləşdirmə şərait. Bakı-2005
7. İ.N.İbrahimov. Aqrar sahənin iqtisadiyyatı. Monoqrafiya Bakı-2016.
8. Н.Я.Коваленко. Экономика сельского хозяйства. М., Колос -2010.
9. E.Quliyev. Qlobal ərzaq təhlükəsizliyi: reallıqlar, çağırışlar və perspektivlər. Kooperasiya nəşriyyatı. Bakı-2018.
10. Z.Məmmədov. “APA Ekonomiks” musahibə 13.01.2016.
11. Г.В.Савицкая. Анализ хозяйственной деятельности сельхозпредприятий./5-ое издание, перераб. и доп.М.; ИНФРА, М.2009

12. Azərbaycan ərzaq balansları-2018. Statistik məcmuə. Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika Komitəsi. Bakı-2018.
13. Azərbaycanın statistik göstəriciləri-2018. Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika Komitəsi. Bakı-2018
14. Ş.Mustafayev. İqtisadiyyat Nazirliyinin Kollegiya iclasında çıxışı. 22.01.2019. az.trend.az/trends/32154.
15. Azərbaycanda ticarət-2018. Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika Komitəsi. Bakı-2018.

Məqalə redaksiyaya daxil olmuşdur: 16.07.2019

Təkrar işlənməyə göndərilmişdir: 22.07.2019

Çap üçün qəbul olunmuşdur: 02.10.2019

UOT: 330.341.4; 330.342;338.33

DOI: 10.338.70/1012-1211-2019-4-2555

SAHİBKARLIĞIN İNKİŞAFININ BİZNES MÜHİTİNƏ TƏSİRİ

Aygün Hacıyeva

Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika Komitəsi

Statistika işlərinin əlaqələndirilməsi və strateji planlaşdırma şöbəsinin aparıcı məsləhətçisi

AZ 1136, Bakı şəhəri, İnşaatçılar prospekti 81

e-poçt: aygunh@azstat.org

Açar sözlər: iqtisadiyyat, iqtisadi islahat, sahibkarlıq, vergi, biznes mühiti, sahibkarlıq subyektləri, hüquqi və fiziki şəxslər.

Ключевые слова: экономика, экономическая реформа, предпринимательство, налог, бизнес-среда, субъекты предпринимательства, юридические и физические лица.

Keywords: economy, economic reform, entrepreneurship, tax, business environment, business entities, legal and natural entities.

Aygun Hajiyeva

Impact of the development of entrepreneurship on business environment

Summary

Article presents short information based on statistical indicators on the number of subjects engaged in entrepreneurship activity, the government and entrepreneur relations, current status of the entrepreneurship and business environment, expectations in the country, problems in the sphere of entrepreneurship, successful economic reforms of the government for development of the entrepreneurship, achievements, and the role of the development of entrepreneurship in improvement of business environment. The article also contains information about further improvement of the business and investment climate, development of the state-entrepreneur relations, provision of the e-government services in accordance with the highest international standards, involvement of more local and foreign investors, measures taken, certain State Programmes adopted in the field of strengthening competitiveness among entrepreneurs in the country.

Ədəbiyyat

1. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin rəsmi internet saytı: www.president.az
2. Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika Komitəsinin rəsmi internet saytı: www.stat.gov.az
3. Azərbaycan Respublikası İqtisadiyyat Nazirliyinin rəsmi internet saytı: www.economy.gov.az
4. “Azərbaycan Respublikasında biznes mühitinin əlverişliliyinin artırılması və beynəlxalq reytinglərdə ölkəmizin mövqeyinin daha da yaxşılaşdırılması ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı. 13 iyul 2016-cı il.
5. K.A.Şahbazov. “Biznesin təşkili və idarədilməsi”. İqtisad Universiteti nəşriyyatı. Bakı-2011
6. “Üç nöqtə” qəzetinin rəsmi saytı: www.ucnoqta.az/news
7. “Azertac” İnformasiya agentliyinin rəsmi internet saytı: www.azertag.az
8. “Azadinform” İnformasiya agentliyinin rəsmi internet saytı: www.azadinform.az

Məqalə redaksiyaya daxil olmuşdur: 29.08.2019

Təkrar işlənməyə göndərilmişdir: 03.09.2019

Çap üçün qəbul olunmuşdur: 30.10.2019

UOT: 338

DOI: 10.338.70/1012-1211-2019-4-2556

STATİSTİKANIN RƏQƏMSAL TEXNOLOGİYALARA TRANSFORMASIYASI

Saleh Mövlamov

Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika Komitəsi

Elmi-Tədqiqat və Statistik İnnovasiyalar Mərkəzinin

Elmi araşdırmalar və statistik tədqiqatlar şöbəsinin aparıcı iqtisadçısı, i.ü.f.d

AZ 1136, Bakı şəhəri, İnşaatçılar prospekti 81

e-poçt: movlamov@azstat.org

Açar sözlər: rəqəmsal texnologiya, statistikanın restrukturizasiyası, irihəcmli məlumatlar, regional statistik tədqiqatlar, hesabdən ekonometriyaya, regional məlumat bankları, statistik metodlar.

Ключевые слова: цифровые технологии, реструктуризация статистики, большие данные, региональные статистические обследования, от арифметики до эконометрики, региональные банки данных, статистические методы.

Keywords: digital technology, restructuring of statistics, big data, regional statistical studies, from arithmetic to econometrics, regional data banks, statistical methods.

Saleh Movlamov

Transformation of statistics into digital technology

Summary

The article substantiates the need for integrated organizational, legal, methodological and other measures to transform the national statistical system into digital technologies to meet the information needs of the state, public and business circles.

The essence of digital technologies, requirements for their creation, hardware and software to meet these requirements, as well as data processing technology and the need to create regional data banks have been studied.

It was stressed that the strategic direction of statistical restructuring is to conduct comprehensive statistical research at the regional level using digital technologies, identify development trends in the region, prepare recommendations for entrepreneurs, create databases on the integrated development of the region and provide high-quality information and advisory services.

Ədəbiyyat

1. Л.Мореттини, Д.Перани, Д.Сирилли. Концентрация интеллектуальной деятельности в Италии: анализ на локальном уровне //Форсайт. Т. 7. № 2. стр. 28–39. 2013
2. Г.К.Оксенойт. Цифровая повестка, большие данные и официальная статистика//Вопросы статистики. №25 (1). стр. 3–16. ООН (2014) основополагающие принципы официальной статистики. Резолюция Генеральной Ассамблеи 68/261 от 29.01.2014. <https://unstats.un.org/unsd/dnss/hb/R-fundamental%20principles_A4 WEB.pdf> (дата обращения: 29.03.2018).
3. Д.А.Плеханов. (2017) Большие данные и официальная статистика: обзор международной практики внедрения новых источников данных // Вопросы статистики. № 12. С. 49–60.
4. А.Е.Суринов. Цифровая экономика: вызовы для российской статистики: доклад Руководителя Росстата на расширенной коллегии Росстата. 27.02.2018. http://www.gks.ru/free_doc/new_site/rosstat/college/doc127022018.pdf (дата обращения: 16.03.2018).

5. L.L.Sabbadini. (2011) The Development of Official Social Statistics in Italy with a Life Quality Approach//Social Indicators Research. No. 102 (1). p. 39-46.
6. Jared Dean. Big Data, Data Mining and Machine Learning. Value Creation for Business Leaders Wiley, 2014

Məqalə redaksiyaya daxil olmuşdur: 31.07.2019

Təkrar işlənməyə göndərilmişdir: 06.08.2019

Çap üçün qəbul olunmuşdur: 28.08.2019

UOT: 330.341.1:001:338:001

DOI: 10.338.70/1012-1211-2019-4-2557

TRAINING PORTAL OF DIGITAL STATISTICS

Namig Namazov

*Deputy branch manager of department of Scientific and statistical research of
Centre of Scientific Research and Statistical Innovations of
State Statistical Committee of the Republic of Azerbaijan
AZ 1136, Baku, Inshaatchilar Avenue 81
e-mail: namiqnamaz@gmail.com*

Açar sözlər: statistika, rəqəmsal statistika, təlim portalı, python, django, html, css, veb sayt, informasiya texnologiyaları.

Ключевые слова: статистика, цифровая статистика, обучающий портал, python, django, html, css, сайт, информационные технологии.

Keywords: statistics, digital statistics, training portal, python, django, html, css, website, information technologies.

Namig Namazov

Training portal of digital statistics

Summary

The article provides information on the importance of digital statistics in the digital economy. The key components of digital technologies also have been identified for the transformation of statistics into digital technologies. The necessity of educating the society for the development of digital statistics has been demonstrated and it is justified that there is a need for a training portal (<http://193.37.212.211/>) to achieve these goals. Technical features, its purpose and development trends of the portal project are highlighted in the article. At the same time, there is a brief overview of the structure of the portal to be developed and the software tools to be used (Python, CSS, HTML, Javascript).

References

1. http://www.gks.ru/free_doc/new_site/rosstat/college/doc127022018.pdf
2. United Nations Conference on trade and development. The «New» Digital Economy And Development. UNCTAD Technical Notes on ICT for Development N°8.

Məqalə redaksiyaya daxil olmuşdur: 14.10.2019

Təkrar işlənməyə göndərilmişdir: 18.10.2019

Çap üçün qəbul olunmuşdur: 16.11.2019

NEFT GƏLİRLƏRİNİN İDARƏ OLUNMASINDA MÜASİR ÇAĞIRIŞLAR

Orxan Sadıqov

*Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin
İqtisadi sahələrin maliyyəsi şöbəsinin aparıcı məsləhətçisi,
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin
“Nəzəri və praktiki iqtisadiyyat” kafedrasının doktorantı
AZ 1001, Bakı şəhəri, İstiqlaliyyət küçəsi 6
e-poçt: orxan.sadiqov@maliyye.gov.az*

Açar sözlər: neft gəlirləri, insan kapitalının inkişafı, dayanıqlı iqtisadi inkişaf, qeyri-neft sektorunun inkişafı, iqtisadiyyatın diversifikasiyası.

Ключевые слова: нефтяные доходы, развитие человеческого капитала, устойчивое экономическое развитие, развитие ненефтяного сектора, диверсификация экономики.

Keywords: oil revenues, development of human capital, sustainable economic development, development of non-oil sector, diversification of the economy.

Orkhan Sadıgov

Modern challenges in oil revenue management

Summary

This article covers the issues of efficient use of oil revenues, reducing the state budget's dependence on oil, the need for human capital development and issues.

At the same time, it is justified by the evidence that non-oil sector development and ultimately sustainable economic development can be achieved by injecting oil revenues into the economy efficiently and reasonably.

In general, trends of oil revenues which are considered expedient by the state and the positive effects of these measures in the current and future periods are analyzed.

Scientific novelty of the research-modern features of oil revenues management and ways of its effective use were identified and in the result of research proposals were made.

Ədəbiyyat

1. İlkin Aslanov. “Azərbaycanda fiskal siyasət və onun təkmilləşdirilməsi istiqamətləri”. İqtisad üzrə fəlsəfə doktoru elmi dərəcəsi almaq üçün təqdim edilmiş dissertasiyanın avtoreferatı. Gəncə-2016.
2. “Azərbaycan 2020: gələcəyə baxış” İnkişaf Konsepsiyası haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı. 2012-ci il 29 dekabr.
3. Azərbaycanın Amerika Məzunları Cəmiyyətinin İqtisadi Təkliflər Paketi. <http://www.azrefs.org/category/Referat/>.
4. “Azərbaycan Respublikasının milli iqtisadiyyat perspektivi üzrə Strateji Yol Xəritəsi” haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı. 2016-cı il 6 dekabr.
5. “Ending dependency: How is oil revenues effectively used in Azerbaijan?” Center for economic and social development. Edited by Vugar Bayramov.
6. Doing Business 2019, Training for Reform, A World Bank Group Flagship Report
7. www.prezident.az
8. www.economy.gov.az
9. www.worldbank.org
10. www.cesd.az

Məqalə redaksiyaya daxil olmuşdur: 26.09.2019

Təkrar işlənməyə göndərilmişdir: 01.10.2019

Çap üçün qəbul olunmuşdur: 07.10.2019

UOT: 336;336.01;336.11;336.741.28;336.7

DOI: 10.338.70/1012-1211-2019-4-2559

ALİ TƏHSİL SİSTEMİNDƏ MALİYYƏLƏŞDİRİLMƏNİN YENİ MODELLƏRİ: DÜNYA TƏCRÜBƏSİ VƏ AZƏRBAYCAN

Elxan Əmirəliyev

Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyi Aparatının

Sosial müdafiə, sosial təminat və səhiyyə sahələrinin maliyyəsi şöbəsinin

Əhalinin sosial müdafiəsi və sosial təminatı sahələrinin maliyyəsi sektorunun məsləhətçisi

AZ 1022, Bakı şəhəri, Səməd Vurğun küçəsi, 83

e-poçt: elxan.amiraliyev@mail.ru

Açar sözlər: ali təhsil sistemi, universitet, təhsilin maliyyələşdirilməsi, qrant, elmi layihələrin maliyyələşdirilməsi.

Ключевые слова: система высшего образования, университет, финансирование образования, грант, финансирование научных проектов.

Keywords: higher education system, university, funding of education, grant, funding of scientific projects.

Elkhan Amiraliyev

New models of financing in higher education system: world experience and Azerbaijan

Summary

The article provides an overview of world and Azerbaijani experience in financing higher education in the context of global challenges. Attention is paid to the fact that higher education institutions operating in the country and students studying there are receiving public and private education. It is shown that the financing of science in the higher education system in Azerbaijan is mainly public funds, business investments, higher education resources and grants.

At the end of the article, suggestions are made to adaptation the higher education system and its funding into world practice.

Ədəbiyyat

1. “Azərbaycan Respublikasının milli iqtisadiyyat perspektivi üzrə Strateji Yol Xəritəsi” haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı. 6 dekabr 2016-cı il.
2. <http://president.az/articles/3689>
3. http://science.gov.az/uploads/PDF/Elm_haqqinda_Azerbaycan_Respublikasinin_Qanunu.pdf
4. Education Indicators in Focus. 2012/02. URL: <http://www.oecd.org/edu/skills-beyond-school/49729932.pdf>
5. Е.Г.Чернова, Т.Д.Ахобадзе, А.С.Малова, А.А.Салтан. Модели финансирования образования и эффективность деятельности университетов // Вопросы образования / Educational Studies Moscow-2017. № 3/
6. F.V.Arazov. “Təhsil və kadr hazırlığının maliyyələşdirilməsi xüsusiyyətləri və onların təkmilləşdirilməsi”. Bakı-2016
<http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:03Fn5nedOQwJ:unec.edu.az/application/uploads/2016/07/Arazov-Fuad.docx+&cd=2&hl=ru&ct=clnk&gl=az&client=opera>
7. http://cesd.az/new/wp-content/uploads/2014/01/CESD_Research_on_Education_Financing.pdf
8. <https://gtmarket.ru/ratings/expenditure-on-education/info>

Məqalə redaksiyaya daxil olmuşdur: 27.09.2019

Təkrar işlənməyə göndərilmişdir: 07.10.2019

Çap üçün qəbul olunmuşdur: 31.10.2019

Korrektor: Arzu Salmanova

Çapa imzalanmışdır: 02.12.2019